

Omul care mută norii

Radu Paraschivescu (n. 1960, București) trăiește în Balta Albă și se vizează la Roma. E mefient față de avioane, reptile și sfaturile medicilor. Croiește articole pentru ziare și reviste, traduce romane, se ocupă cu hermeneutica ofșaidului în emisiuni de analiză fotbalistică și – mai rar decât i-ar plăcea – scrie cărți. Are câțiva prieteni francezi de nădejde (Millefeuilles, Plaisir Sucré, Macaron etc.), fără să-și fi trădat prima iubită: ciocolata de casă. Se îmbată cu vocea lui David Gilmour și chitara lui Mark Knopfler. La Humanitas, domiciliul lui profesional, publică niște cărți de „Râsul lumii“. Se îndrăgostește repede și-i trece greu. Detestă clișeele, laptele și broccoli. A scris despre nesimțiți, Inès de Castro, Maradona și Caravaggio.

Cărți: *Efemeriada* (2000, Libra); *Balul fantomelor* (2000, RAO, reeditare Humanitas, 2009); *Bazar bizar* (2004, Mașina de scris, reeditare Humanitas, 2007); *Fanionul roșu* (2005, Humanitas, Premiul „Ioan Chirilă“ pentru cea mai bună carte de sport a anului); *Ghidul nesimțitului* (Humanitas, 2006); *Fie-ne tranziția ușoară: Mici rostiri cu tâlc* (Humanitas, 2006); *Mi-e rău la cap, mă doare mintea: Noi perle de tranziție* (Humanitas, 2007); *Cu inima smulsă din piept* (Humanitas, 2008); *Răceni, pifani și veterani* (coord., Humanitas, 2008); *Dintre sute de clișee: Așchii dintr-o limbă tare* (Humanitas, 2009); *Fluturile negru* (Humanitas, 2010); *Toamna decanei: Convorbiri cu Antoaneta Ralian* (Humanitas, 2011); *Astăzi este mâinele de care te-ai temut ieri* (Humanitas, 2012); *Maimuța carpatină* (Humanitas, 2013); *Muște pe parbrizul vieții: Nou catalog de perle* (Humanitas, 2014); *Noi vorbim, nu gândim: Nouă colecție de perle românești* (Humanitas, 2015); *România în 7 gesturi* (Humanitas, 2015); *Povești de dragoste la prima vedere* (coautor, alături de Ioana Pârvulescu, Gabriel Liiceanu, Ana Blandiana și Adriana Bittel – Humanitas, 2015); *Cum gândesc politicianii* (Humanitas, 2016); *Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)* (Humanitas, 2016); *Am fost cândva femeie de onoare și alte povestiri* (Humanitas, 2017); *Cartea râsului și a cercetării (Ce se întâmplă cu creierul dacă înveți cuvinte noi în timp ce faci sex)* (Humanitas, 2017); *Două măhuri stau de vorbă: Scene românești* (Humanitas, 2018); *Orice om îi este teamă: Un partid, doi ani și trei premieri* (Humanitas, 2018); *În lume nu-s mai multe Români (planetei noastre asta i-ar lipsi)* (Humanitas, 2019).

RADU
PARASCHIVESCU

Omul care mută norii

Șapte întâmplări

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Lămurire

Povestirile pe care urmează să le citiți compun a patra mea carte de proză scurtă, după *Bazar bizar*, *Am fost cândva femeie de onoare* și *Aștept să crăpi*. Sunt bucăți scrise în ani diferiți și în stări de spirit diferite. Câteva dintre ele apar acum pentru prima dată. Altele, risipite prin volume colective, m-au făcut să simt la recitare că strângerea lor sub o umbrelă personală n-ar fi o idee rea. Chiar și ordinea textelor mi-a dat puțin de furcă – printre altele, din cauza schimbărilor bruște de decor și a felului cum este purtat cititorul din București în Franța, înapoi la București, din nou în Franța, încă o dată înapoi la București, iar în cele din urmă la Roma. Plimbarea nu se face doar în spațiu, ci și în timp. Există povestiri în care acțiunea se petrece astăzi și acum, dar și întâmplări marcate cu ștampila altui secol. Există veselie și tristețe, jubilație și melancolie, furie și calm, râset și grimasă. Împreună ele asigură coloana vertebrală care susține corpul celor mai mulți dintre noi.

Șaptecemie, prima povestire, e brodată în jurul unei cifre. Declanșatorul ei a fost un fragment dintr-o emisiune TV difuzată pe un post care cultivă straniețea, misterul și isteria conspiraționistă. Vorbitorul, un cetățean care încă nu-și lichidase candorile gramaticale, a înotat o vreme într-un ocean de supoziții neverosimile, pe care le-a asamblat apoi într-un scenariu prin comparație cu care profețiile Babei Vanga sunt parfum de roze. Am simțit nevoia unui răspuns parodic și am născocit un personaj care își duce viața în logica unei cifre anume. Fără să-și dea seama.

A doua povestire este cea care dă titlul volumului. *Omul care mută norii* nu datorează nimic inflamațiilor lirice sau hipnotizatorilor supradotați. Povestirea e de fapt o farsă pe care am gândit-o după ce am văzut, în mai multe locuri din București, câteva afișe de un umor debordant. Dar ce zic eu debordant? Suprarealist de-a binelea. Afișele promiteau o întâlnire cu un personaj în stare să facă o sumedenie de lucruri neplauzibile. Și, cum anormalul e de mult normă în România, prilejul mi s-a părut prea cărnos ca să nu-l exploatez. Cu atât mai mult cu cât omul nostru susținea că intrase deja în legătură cu patruzeci și opt de civilizații extraterestre.

A treia povestire se cheamă *Cățui, plase, Doamne-ajută* și valorifică în cheie comică relația îndelungată (mult prea lungă, ar spune unii) pe care o am cu lumea fotbalului. Au existat asemenea texte și în celelalte cărți de povestiri ale mele: *Animal Plan(e)t* în *Bazar bizar* sau

Vulturi verzi, tricouri roz și pete negre în *Aștept să crăpi*. Cei care mi-au inspirat personajele din această povestire sunt ușor de identificat, mai cu seamă de doamnele și domnii care se uită la televizor când se bate mingea sau când se vorbește despre bătutul mingii.

Vine la rând o bucată la care țin la fel de mult ca la cel care mi-a propus s-o scriu. *Un nas și o gură* este un text apărut pentru prima dată în volumul colectiv *Cartea simțurilor* (Humanitas, 2015), iar cel care mi l-a cerut este Dan C. Mihăilescu. Povestea lui Annette și Fabien se desfășoară într-un locșor din Provence, Cabris, pe care mai întâi mi l-am imaginat și abia la un an și jumătate de la apariția cărții am avut prilejul să-l vizitez, pentru confirmarea sau infirmarea celor scrise. Cum îi stă bine, adevărul s-a plasat și de data asta la mijloc, fără ca asta să schimbe câtuși de puțin lucrul elementar care merită spus despre Provence: că e o regiune care te seduce fulgerător și de sub a cărei vrajă nu-ți dorești să scapi.

Dacă aceste prime patru povestiri sunt destinate publicului adult – admițând că ar mai fi nevoie astăzi de asemenea departajări cu miros de prejudecată –, următoarele trei au fost menite inițial elevilor de gimnaziu. Ele au apărut în câteva volume colective publicate de editura Arthur, în colecția „Cărțile mele“, după cum urmează: *Speranța cântă trash* în volumul *Cel mai mult și mai mult* (2017), *Armadillo* în volumul *Ce poți face cu două cuvinte* (2012), iar *Marmură de Pavonazzo*, care

în ediția de la Arthur s-a intitulat *Poligraf*, în volumul *Uite cine vorbește* (2016). Le mulțumesc prietenilor de la Arthur pentru bunăvoință și pentru grația cu care au acceptat să preiau cele trei povestiri și să le includ în volumul de față.

Două vorbe despre fiecare. *Speranța cântă trash* e de fapt un plâns camuflat. Un bocet după o prietenă răpusă prematur. Antologatorii de la Arthur dăduseră ca temă de lucru preaplinul, paroxismul sau apogeul. Am profitat de ocazie și mi-am amintit de o năluca din viața mea, care n-a mai apucat să se instaleze și să-și desăvârșească subjugarea. A ieșit din lume aspirată de boală, cu aceeași expresie confuză pe care i-o văzusem prima dată, cu aceleași gesturi nesigure, cu aceleași gânduri niciodată duse până la capăt.

Armadillo e a doua poveste cu parfum francez din *Omul care mută norii*. Ni s-a cerut, mie și altor scriitori, să alegem două cuvinte din câteva perechi aflate „la ofertă” și să urzim o poveste în jurul lor. De îndată ce am ales „pelerină” și „tatuaj”, mi-a venit ideea unui *polici*er rural pentru cititorii tineri, care se întrerupe – veți vedea de ce – când le e lumea mai dragă. Motivul statuetei care înfățișează o vulpiță și sub care își lasă pungășii strofele după furt e preluat din filmul *Ocean’s Twelve*, unde Vincent Cassel joacă un hoț de înaltă clasă, pe baronul François Toulour, alias Le renard de la Nuit. Încă n-am ajuns în Revigny-sur-Ornain, loca-

litatea unde se petrece acțiunea din *Armadillo*, dar aflu de la îngerul de pe umăr că n-au intrat zilele în sac.

În fine, *Marmură de Pavonazzo* a fost felul meu de-a le spune elevilor – iar de azi înainte și celorlalți cititori – de ce îmi place Roma până la topire și uitare de sine. Convenția fixată de data asta de editori a fost ca povestitorul să nu fie o ființă omenească, putând fi în schimb orice altceva: un pitic de grădină, o orhidee, un iepure de câmp, o umbrelă, un ciorap găurit, un dolar găurit (a fost și film), o casetă video, o păpușă de cârpă, un tac de biliard, o cratiță veche, un bulz ciobănesc sau doar un ciobănesc. Am ales... o să descoperiți singuri ce.

R. P.

Șaptecemie

Eu sunt Gabriel. *Call me Gabriel*, vorba tipului cu balena. Am treizeci și patru de ani, gastrită și încă cincisprezece ani de rate la apartament. Stau la etajul 7, ultimul al unui bloc de care primăria nu s-a sinchisit și nu se va sinchisi niciodată. Vara te lichefiezi, iarna te pietrifici. Vara miroase a șobolan mort, iarna, a varză murată. Primăvara miroase ca vara, toamna miroase ca iarna. Niciodată toamna nu fu mai murată sufletului nostru bucuros de varză.

Locuiesc singur fiindcă n-am încotro. Asta nu înseamnă că nu am relații cu sexul căruia i se spune ba „frumos“, ba „opus“ și căruia eu îi spun „advers“. Ba da, am. Mici aventuri de o noapte, de o săptămână sau, cu un pic de noroc (iar uneori de ghinion), de un trimestru. Fără sentimente, fără implicare, fără dramolete de doi lei. *Fuck-buddies*, după cum mi-a deslușit o nepoată ceva mai precoce decât o bănuiam.

Am avut și o pisică.

Am avut și o cățea.

Nu le mai am.

Fiecare a murit pe șapte a șaptea. Pisica în 2007, cățeaua în 2017. Nimereli numai bune de analizat pe la emisiunile cu numerologi. E o blondă clorotică la un post de nișă, care mi-ar pitagoriza cele două decese până s-ar întoarce vaca de pe câmp. Noroc că nu știe de ele. Nu știe nici că, la cimitirul animalelor de lângă autostradă, amândouă au nimerit, la zece ani distanță, pe lotul 7. Atât i-ar fi trebuit.

E cazul totuși să divulg o coincidență stranie. Chiar în ziua când mă întrebam dacă nu cumva e prea mult 7 în viața mea, am deschis televizorul pe postul la care mă uit de obicei tocmai când începea o emisiune de numerologie aplicată. Realizatorul, un ins cu ochi umezi și cu expresia unei morse cataleptice, se uita la mine la fel cum mă uitam și eu la el. Iar când l-am auzit, deși vorbea la plural, am fost convins că mi se adresează exclusiv.

— Un lucru este cert, dragii mei. Cifra 7 ne guvernează viețile fără să ne dăm seama. Există, după cum știți, șapte minuni ale lumii antice: Farul din Alexandria, Colosul din Rhodos, Piramida lui Keops, Grădinile suspendate ale Semiramidei, Templul Dianei din Efes, Statuia lui Zeus din Olimp și Mausoleul din Halicarnas. Există, de asemenea, alte șapte minuni ale lumii noastre: Cascada Victoria, Marele Recif de Corali, Muntele Everest, Marele Canion din Colorado, portul Rio de Janeiro, vulcanul Paricutin și Aurora Boreală. Iar cifra 7 apare

în cele mai diverse conjuncturi. De exemplu: curcubeul are șapte culori, păcatele capitale sunt șapte la număr, există pe glob șapte continente, Dumnezeu a creat lumea în șapte zile, aceste șapte zile ale săptămânii sunt denumite după tot atâția zei romani, în mitologia japoneză se vorbește despre „cei șapte zei ai norocului“, cine va sparge o oglindă va avea șapte ani de ghinion, cine visează cifra 7 își va întâlni sufletul-pereche, cultura budistă face referire la cele șapte chakre sau puncte energetice, Buddha a făcut șapte pași imediat după ce s-a născut, pisica are șapte vieți în folclorul iranian și își duce puii de șapte ori în șapte locuri diferite, intrarea în templul lui Solomon avea șapte trepte, Roma a fost ridicată pe șapte coline, există șapte perioade ale elementelor în tabelul chimic, portativul are șapte note muzicale, apa pură are pH-ul 7, capul omului intră de șapte ori în înălțimea corpului, membrele superioare dispun de șapte articulații, iar gărgărițele au șapte puncte negre.

— Echipa cu care țin a făcut șapte puncte tot campionatul. Iar în ultima etapă a pierdut cu 7-0, am spus cu voce tare, chit că nu avea cine să mă audă.

Prea mult șapticism? Risc de șapticemie? OK, atunci e momentul trecerii la ușa de alături.

El e Michael. *Call him Michael*, vorba tipului cu balena. Din moment ce e vecinul meu, iar eu stau la șapte, e la mintea cocoșului – galic sau falic – că și el stă tot la șapte. Michael nu e nici englez, nici american. A venit aici tocmai din Aarhus, semn că e ceva putred

în Danemarca. În ziua când a trecut pe la nea Șoptelea, administratorul, ca să-și marcheze instalarea în blocul ăsta cu câte două apartamente pe palier, acesta a făcut o observație de ascuțime biblică: „Hă, hă, etajul arhanghelilor“. Într-o română fără cusur, Michael i-a întors-o lui nea Șoptelea: „Pe dumneavoastră vă cheamă Gheorghe. De unde știți că nu sunt balaurul? Și că n-am venit să rescriu marea carte?“ Administratorul a rămas cu gura căscată, fiindcă nu se aștepta ca Michael Kieft din Aarhus să vorbească o română atât de nuanțată. La drept vorbind, nici eu nu mă așteptam. Și de altfel nimeni de pe scara blocului ăstuia unde vecinii își leagă cu lanțuri plantele ornamentale pe care nu mai au loc să le țină în casă, ca să nu li le fure invidioșii de la scara de alături. Michael a avut o profesoară de română foarte bună, asta e explicația. O profesoară care, la pachet cu limba română, i-a predat și un copil făcut după prima noapte pasională și l-a convins, se poate doar bănuii prin ce mijloace, s-o însoțească în România și să se stabilească aici.

O chema Carmela, lucrase într-o fabrică de înghețată și aflase un lucru elementar despre Michael: că avea un fel înduioșător de-a cădea cloșcă. Îndrăgostit, Michael Kieft era în stare să umble în patru labe după aleasă, să nu-i observe nici un mare defect și să-i dilate micile calități, să-i facă toate poftele, să se preschimbe în covor pentru pasul ei, să devină un breloc, o amuletă bună de atârnat la ceas sau la brățara de pe mâna stângă. Cuvântul Carmelei – calin în prima săptămână de relație,

ferm în a doua și răstit-poruncitor de la a treia până la sfârșit – era lege pentru Michael. Iar printre cuvintele cu putere de lege s-a numărat și „Carmelo“, numele pe care mama a decis, într-un puseu de imaginație latină, să-l dea fiului conceput cu Michael. Pămpălăul din Aarhus ar fi vrut să-i spună copilului Jan, Martin sau Olaf, dar glasul Carmelei i-a dat de înțeles că, pentru el, opțiunea nu era o opțiune. Așa a venit pe lume Carmelo Kieft, rod al iubirii pe pământ scandinav dintre Carmela Toașcă, o ieșeancă plecată la muncă în Danemarca, și Michael Kieft, robul propriei sale mătârângi, al propriei sale inimi și al propriei sale bunătați.

Ornată cu tropăitul, zbieretele și urletele lui Carmelo, coabitarea dintre Carmela Toașcă și Michael Kieft a durat puțin peste o jumătate de an, timp în care am avut mereu impresia că, stând perete în perete cu ei, fac parte din viața și din microinfernul lor. Scenariul traiului de cuplu era în general ușor de urmărit: Carmela dicta, Michael se conforma. În rarele situații când omul Michael propunea, Carmela se dădea peste cap, se făcea Dumnezeu și dispunea. Adică îl trata cu refuz. Prima consecință a acestui tip de relații a fost nivelul tot mai ridicat de ostilitate în cuplu. Carmela se acrea de la o zi la alta, printre altele și din cauză că Michael încă avea momente de emancipare și de revoltă inconștientă, în care trăia cu impresia că părerea sau cuvântul lui aveau vreo importanță cât de mică. Nu i se îngăduise lui Michael așa ceva nici măcar în Danemarca, darămite

aici, în eterna și fascinanta Românie, cu toate că apartamentul era pe numele lui, așa că ar fi putut oricând să-i facă vânt în jos pe scări Carmelei, neuitând să i-l pună în brațe pe istericul de copil. La rândul lui, Michael se ofilea văzând cu ochii, la răscrucea a două certitudini: că relația începută la Aarhus cu Carmela fusese felul Celui de Sus de a-și bate joc de el și că nu va avea niciodată curajul să-și evacueze iubita transformată atât de repede în agent al persecuției. Docil în fața monologurilor mitraliate oțărât de Carmela, Michael Kieft mai avea o singură speranță: să nu prindă de veste și administratorul. Nea Șoptelea ar fi râs cu poftă, vezi bine, când și-ar fi amintit – fiindcă precis ar fi făcut-o – că, departe de-a fi un arhanghel, Michael îi spusese că era de fapt balaurul venit să răsucescă povestea biblică. Ei bine, dacă balaur cu siguranță nu era, Michael Kieft începea să fie tot mai bine echipat pentru postura de mucenic.

Anunțată încă din prima săptămână de viață comună la etajul șapte al blocului nostru din București, ruptura s-a produs într-o zi ca oricare alta, când soarta a cataclicsă în fine să-i facă cu ochiul lui Michael. Carmela plecase să-și vadă o verișoară care stătea în celălalt capăt al orașului și-i trasase danezului o listă de îndatoriri pe care trona, cu majuscule de foc, obligația de-a se ocupa cu devotament de Carmelo, de a-l învăța ba una, ba alta și mai ales de a-l hrăni la ore fixe, conform meniului prins cu un magnet pe frigider. Revolta a scos din nou

Cuprins

<i>Lămurire</i>	5
Șapticemie	11
Omul care mută norii	60
Cățui, plase, Doamne-ajută	105
Un nas și o gură	156
Speranța cântă <i>trash</i>	185
Armadillo	205
Marmură de Pavonazzo	223